

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

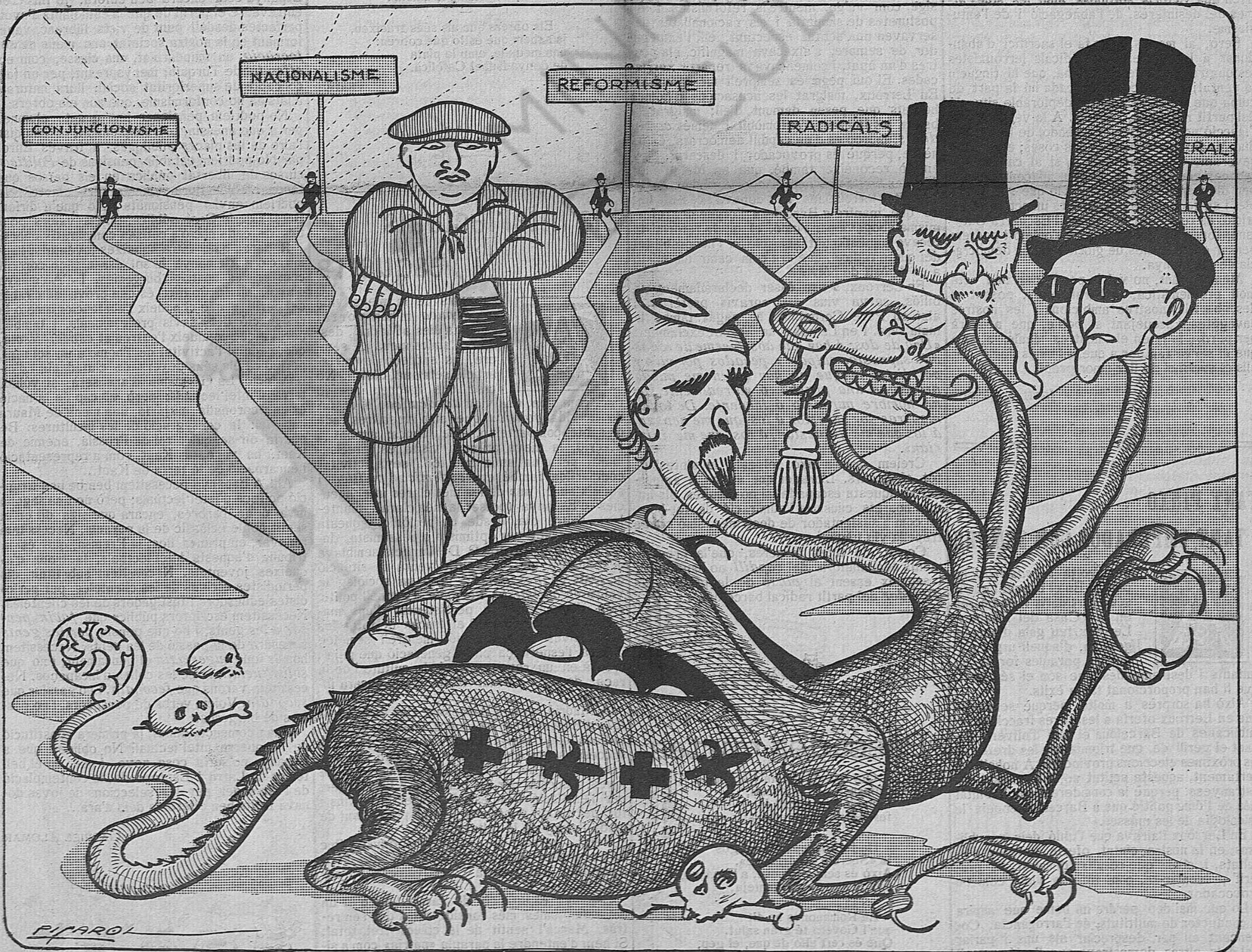
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MÍG, NÚM 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 150.—ESTRANGER, 250

La fera malvada

—La veritat és que per a acabar amb aquest repugnant animalot, totes les aliances són dignes.

A CASA

ONTRA l'opinió de molts, que donen a les properes eleccions provincials una importància trascendental, creiem nosaltres que la pròxima lluita electoral no val la pena de que a Barcelona ensenyem, els republicans, les nostres misèries, de la manera estúpida com ens preparam a fer-ho.

La desfeta de l'Esquerra Catalana; la disgregació d'aquella força robusta, que en un moment de seny i de patriotisme va crear-se a la «Sala Imperi», ha sigut un dels pecats més grossos comès pels prohoms que agavellen la direcció de la democràcia catalana, i just és que purguem aquest pecat gravíssim, tancant-nos al recó més fosc dels nostres casinets mentres duri la propera batussa, i no buscant, amb combinacions estranyes o pactes repugnants, l'almoina d'una miserable acta.

Ni els nacionalistes, tancats dintre d'una intransigència que, si és respectable per lo honorada, és pertorbadora per lo poc que s'ajusta moltes voltes a la realitat; ni els reformistes, empenyats amb la millor intenció del món, en blanquejar la tinta tirant-hi bolves de blanc d'Espanya; ni els federals, vetllant curiosament el seu programa i fosilant-se en la quietut; ni els progressistes, atrafegats buscant qui pugui heretar dignament la petaca d'en Zorrilla, representen a la formidable opinió republicana de Catalunya, que voldria menys paraules i més fets, menys saviesa i més concòrdia, menys recels i més sinceres ganes de redemptora unió.

No hi hà cap necessitat d'anar pel món ensenyant la camisa, i, fet i fet, valdrà més que, en aquestes eleccions, els republicans de Barcelona'n quedem a casa, mirant amb enveja com els de fora saben entendre's perfectament per a donar la batalla a l'enemic comú, i guanyen una victòria sorollosa, amb les soles armes del desinterès, de l'abnegació i de l'entusiasme.

Però, al menys, si es fa el sacrifici d'abandonar a les dretes i als radicals lerrouxistes les quatre actes de Barcelona, que hi tinguem la ventatja de reconèixer cada hi la part de culpa que tenim, en aquesta deplorable situació del partit republicà, i callem. A la vergonya de l'inacció no hi ajuntem l'escàndol de la discòrdia. Meditem serenament les coses; examinem severament la consciència, i si al cap-de-vall reconeixem que ni un, ni deu, ni cent homes, per molt que valguin, valen lo que val un poble, i si, fent els cap-davanters un acte de contrició, es refà robusta i ferma l'Esquerra Catalana, tornarem la confiança a l'opinió i podrem pensar en nous dies de glòria pera la democràcia de Catalunya.

Mentres tant, no val la pena, per una acta molt problemàtica, de barallar-nos, posant al descobert les nostres ambicions i les nostres enveges, i asquejant al poble, que acabarà per perdre la fe en els nostres ideals, si veu que ni serveixen per a que'ls homes facin per ells el sacrifici de llur amor propi.

JEPH DE JESPU

TANT PINXO

I TANT EMPERADOR COM SEMPRE

ALTRA volta el caudillo ha parlat. En el banquet que'ls seus partidaris li dedicaren en la «Casa del Pueblo», Lerroix feu gala d'aquella lligadada, d'aquell urg i d'aquelles paraules fortes, insultants i destrempades, que són el seu fort i que li han proporcionat tants èxits.

Això ha sorprès a molts, perquè semblava que en Lerroix oferia a les altres fraccions republicanes de Barcelona el ram d'olivera, davant el perill de que triomfessin les dretes en les properes eleccions provincials. A nosaltres, certament, aquesta actitud no'ns ha causat cap estranyesa, perquè la considerem una habilitat més de l'únic polític que a Barcelona coneix la psicologia de les masses.

En Lerroix flairava que l'unió dels republicans, en la nostra ciutat, oferia serioses dificultats, i, abans que resultar desairat, ha preferit presentar-se, com tota la vida, com un provocador.

Lo que mai deu perdre un home que aspira a conductor de multituds, és l'arrogància. Començant ell per despreciar als uns i parlar mal dels altres, demostrava que l'unió que ell oferia abans no era per feblesa, sinó per generositat. Ell no hi tenia cap interès; més aviat se sacrificava en ares de l'ideal democràtic;

La revolució a Mèxic

FELIX DIAZ

Principal capítol de la revolució mexicana, que acaba de triomfar, fet presoner al president actual, Francesc Madero.

FRANCESC MADERO

President de la República de Mèxic, que després d'haver sigut fet presoner ha abdicat la presidència, acabant així amb la revolució i amb la matança.

ell, l'iniciador d'una intel·ligència republicana contra les dretes invasores, podia ésser també'l primer en llençar l'insult contra'ls seus afins, trencant l'harmonia, si tal era la seva santa voluntat d'omnipotent.

Això ha vingut a dir en el banquet de la «Casa del Pueblo», i així resulta que tots els altres republicans són poca cosa al costat de la força radical de Barcelona i que pot menyspreuar impunement.

Siga com vulga, els ha guanyat per mà; siga com vulga, mentre'ls reformistes feien postures de simpatia i els nacionalistes observaven una actitud expectant, ell, l'emperador de sempre, s'aixecava magnífic, als postres d'un àpat, i començava a repartir xurriacades. El qui pega és sempre'l més admirat. En Lerroix, malgrat les acusacions d'homes honorats que pesen damunt d'ell; malgrat la banca, les finques, l'automòbil i demés comoditats, impropies d'un capdill demòcrata, és un heroe, perquè és provocador i descarat. Cal, emprò, reconèixer també, que en Melquiades Alvarez havia provocat, inoportunament, l'acomitivitat lerroixiana. I es donava'l cas inaudit de que, mentre a Barcelona l'orgue del reformisme abogava per l'unió, el quefe reformista tocava aquest punt sensible a l'honorabilitat del quefe radical, que era com calar un misto a un dipòsit de pólvora.

En Lerroix, sense ésser declaradament un bilió, serva vius els agravis pretèrits, i així en Pere Corominas ha pagat també la mala cara. I en Lerroix ha acabat exclamant: «Una de dos: ó hay que absolverme de todas mis supuestas culpas y pecados por vivo y por listo, porque no hay quien me pueda presentar una prueba, ó yo realmente soy un hombre purísimo ó inocente. De todas maneras soy superior á los que me acusan, á los que me denuestan, á los que me injurian».

Creiem que en això sol està la síntesi de tot el discurs. L'orador que arriba a empecar-se aquesta escapada, si no insultés als homes honorats causaria l'admiració de tot-hom, no com a sustentador de doctrines, sinó com a trapella viu i àgil.

Consti, de totes maneres, que'ls procediments declamatoris del capdill no han variat, i segueix essent el pinxo de la paraula i el dictador del partit radical barceloní.

X. X.

Passades curtes

Qui es vulgui estalviar diners i lliurar-se de la quinta, el medi més senzill és fer-se frare o missionista.

Ha fet suspensió de pagos la «Sucrera Madrilenya». Això és senyal de que, a Espanya, fins el sucre amarganteja.

En Romanones ha dit que'l Govern té gran salut. Que és cert allò de que, el gep, no se'l veu cap geperut!

A Murcia, segueix la vaga de llums elèctrics en peu,

perquè'l fluit que li serveixen és dolent i car de preu.

En ses queixes, els murcians, tenen raó, mes no tota; molt pitjò és el nostre gas, que no fa claror i explota.

És un fet que sempre's dona quan s'acosten eleccions: els més pocs són unionistes; els més, no estan per unions.

Els obrers que als seus traeixen, ja sabem què és lo que cobren: una medalla, amb la pinta de donya Isabel Católica.

VERDUM

Els intel·lectuals i l'esquerra

ACCIDENTS de la meua vida acadèmica m'han portat aquests dies a Madrid, desde on, amics meus de sempre, us endreço la cartarticle setmanal d'avui. No crec que ignoreu que jo tinc, com deia, una vida acadèmica, al costat de la vida política que amb vosaltres cada dissabte comparteixo.—Be, doncs; arribat a Madrid, la meua primera visita és, precisament, per a un amic que té la seva activitat compartida també, en acadèmica i política. I a aquest amic, una de les més clares intel·ligències d'Espanya (potser la més clara), plantejava l'altre dia, desde un periòdic, aquesta qüestió: Cal ésser optimista o pessimista, davant l'Espanya actual? De l'article semblava dependre's que un polític veurà la situació present en pessimista; però un sociòleg la veurà en optimista. Per què? Perquè'l polític està al·lisonat per la persistència d'uns mateixos vicis nacionals i el fracàs de totes les temptatives de renovació; mentre'l sociòleg posarà l'esperança en la generació que puja i creurà en un renovament de la cultura i de la raça, destinat a donar fruits un dia encara indefinit.

A Madrid, com a Barcelona (les dues capitals d'Espanya), hi hà, doncs, una joventut estudiantosa, que renovarà l'ambient social, ja que'ls successius governs no han conseguit renovar l'ambient polític. Se crearà una aristarquia de joves, educada per les pensions a l'estranger, per l'emulació dels estudis especials, i fins i tot pel propi snobisme que ha posat avui de moda l'afany de la cultura.

Però... vetaquí que jo, l'etern optimista, tinc un pessimisme incurable davant la nostra intel·lectualitat considerada col·lectivament. I m'explicaré.

Espanya és un país de castes. Això és un dels símptomes més considerables del seu retràs. Manca'l sentit de la col·lectivitat total. Si hem d'entendre la paraula «patria» com a sinònim actual d'aquell sentit, Espanya és un dels països menys patriòtics, això és, menys democràtics. Durant tot l'antic règim, l'Església fou el veritable poder social, un poder de cas-

ta, un brahmanisme. Desde'l constitucionalisme espanyol, desde'ls pronunciamientos, s'ha senyalat a Espanya un altre jurisdiccionalisme de casta. Els nostres universitaris d'avui mostren tendència a congriar-se també en una mena d'ordre convencional o cavalleresca; mes no per a intervenir, sinó per a recloure's, per a isolar-se, per a interposar parets d'ivori entre ells i la plaça, deixant a les eternes oligarquies el domini de lo que'n diriem clàssicament la república. Molt me temo que formin una estranya francmassoneria d'iniciats, ben diferent de l'altra francmassoneria, revolucionària i feconda. Molt me temo que, aquests universitaris, difícilment sabran obrir l'ànima a la fecundació dels nous esperits.

I, sinó, anem a veure. Quants, entre'ls joves que retornen d'aquella emigració intel·lectual a través Europa, porten a la política espanyola un concurs renovador? Compareu-los amb aquells japonesos que produïren el nou règim del Nipó. Compareu-los amb aquells cubans que reportaren a Cuba la voluntat lliberadora i d'independència, o amb aquells tagals que saberen després morir per la llibertat i per la patria. Compareu-los amb aquells russos tràgics que omplen de llurs siluetes meditatibonades i ombrívoles les universitats metropolitanas. Compareu-los, fins i tot, amb aquells joves-turcs que tentaren inútilment el darrer esforç per a conciliar la vella patria amb el temps i Europa.

L'unitat italiana, singularment, se degué a l'obra dels intel·lectuals i dels poetes; se degué a una tradició d'immortals estridencies. Ahir mateix, encara, aleshores de la mort del poeta i professor Pascoli, es recordava la seva ruda intervenció d'un temps, propia d'un conterrani de Brutus.

Quan, a l'hora present, no's nota per enlloc cap índex d'intervencionisme intel·lectual en la cosa pública espanyola, sinó que, ben al contrari, hem vist caure molts d'aquests intel·lectuals en lo que'n diriem ingènit *antidreyfusisme* nostre, és que la constitució d'una Jove Espanya està encara ben enfòra. Jo fins crec entreveure el perill de que'ls estudiants d'avui, perfectes desde'l punt de vista llibresc, vagin formant en la nostra societat una mena de *sofoeracia*, un mandarinat, una classe, com els *effendis* de Turquia, menyspreant, per un fals concepte de superioritat social, llurs naturals aliats en no-conformisme, que són els obrers.

No podríem pensar uns quants alumnes per a que anessin, tot simplement, a estudiar l'aire de les places públiques, a través Europa? No podríem establir pensions de *Política*, cursos de llibertat pública en els països que teneu en llur flora aquesta rara planta? No podríem enviar pensionats a lo que'n diríem Borses de la Cosa pública, on els valors polítics de cada nació's cotesen comparativament?

Repareu que, entre aqueixes joventuts, l'admiració a Alemanya hi sol ésser tant corrent com en les nostres burgesies. I l'Alemanya d'avui, en lo polític, és una prova admirable del perill a què condueix l'abstencionisme o la resignació dels savis professionals, i també'l perill a què condueix l'extremat *especialisme*, que, reduint l'activitat de l'home a un sol ram, perjudica els seus devers de ciutadania i d'intervenció. La Germania d'ara serà, si voleu, terra d'intel·lectuals; però el cap de la nació és una coronada mitjanja, una mena de Maura imperial: la consagració de les incultures. Be podria dir-se que'l rei de Prussia, enemic de Kant, ha vençut a Kant, com a representació i encarnació de la terra de Kant...

Ah! A Espanya necessitem ben be una irrupció política d'intel·lectuals; però no una segona invasió de barbres, encara que siga dit en el sentit noble i clàssic de la paraula. Necessitem renovar, en primer lloc, la Premsa, que és la tribuna d'aquests intel·lectuals, la trona d'aqueixes joventuts. Necessitem substituir els periodistes esclaus de les clientele, per periodistes educadors i fugitadors de les clientele. Necessitem escriptors públics que facin pensar a les gents, i no que pensin per les gents a mesura de la passió de les gents. Necessitem homes que *sugereixin* el pensament, i no que *substitueixin* el de les colles d'incapaços. Necessitem varons que *fecundin*, i no passius que *secondin*. Volem verbs de pensadors, i no pastors de burgesos.

Quan comença, doncs, la primera constitució de l'esquerra intel·lectual? No oblideu que a Espanya no seria cosa nova, i que, en el bell temps de Larra i Espronceda, la contemplació de l'estranger per les seleccions de joves donava fruits ben diferents dels d'ara...

GABRIEL ALOMAR

BATALLADA

NTRE les moltes comissions especials que ha nomenat, el senyor Bisbe de Barcelona, per a la celebració de festes extraordinàries amb motiu del centenari commemorador de la Pau de l'Església, realitzada amb la publicació de l'edict de Milàn, hi trobem la comissió Literària Artística i Científica, i, entre'ls molts individus que integren la mateixa, als senyors don Manel Fuxà i Rodríguez Codolà; director l'un, si no estem mal informats, i professor l'altre, de l'Escola de Belles Arts.

¡Ahora lo comprendo todo!
Aqueixa exclamació folletinesca ve com l'anel al dit, i els alumnes de Lotja, segurament, seràn del nostre parer. Ja no cal trencar-nos el cap per a esbrinar els motius de la sòptada resolució del mestre del natural, prohibint que les senyorettes dibuixin els homes nusos.

Lotja és una sucursal del palau episcopal i el senyor Climent un pobre home que, després d'haver escrit *El desnudo en el arte*, s'ofereix heroïcament com a cap de turc, salvant animes per encàrrec d'altri, en lloc de fer artistes per compte propi.

El senyor comte de Santa Maria de Pomés, en la seva conferència donada en el Comitè de Defensa Social, va fer la següent confessió: «Així com hi ha fondes i restaurants on s'admeten homes d'idees les més oposades, lo mateix deu succeir en el pressupost de l'Estat, del qual deuen participar, també, els catòlics». Verament, el comte, té raó. Ja era hora de que aqueixa veritat fos dita i de que comencessim a adonar-nos que'l catolicisme és, també, una manera com una altra qualsevol de xuclar del pressupost.

Nosaltres fa molt temps que ho sabíem això; lo que mancava era que ells ho confessessin i que diguessin clar que en Maura era un mestre d'hotel, la postergació del qual fa ballar a més de quatre.

Sols falta que'l senyor comte escrigui un follet, titolat *El catolicismo aplicado al arte culinario*, per a tenir totes les nostres simpaties.

Com era d'esperar, la «Lliga» ha acceptat l'intel·ligència de les dretes.

Es clar, en van tant escassos, d'això, els homes de la plaça de la Cucurulla...

Així, doncs, els regionalistes aniràn a les eleccions provincials units amb els carlins, la Defensa i els conservadors.
Quins catòlics de pega!
No recordar-se que estem en plena quaresma i és pecat el barrejar.

Mentre uns ploren, els altres riuen.
Escriuen de Chicago que un capellà catòlic ha sigut castigat per fabricant de miracles.
L'última trapaceria de l'espavilat mossèn va consistir en fer plorar un vell Sant Crist que li començava a perdre parroquia.

Al Crist, de fusta, diu que les llàgrimes li queien cara avall, gracies a un canonet de goma, ple d'aigua, que manipulava'l capellà desde la trona.

Això sí que és no tenir-li pietat.
No'l varen fer plorar prou, els faritzeus, al pobre Jesús?

Un jesuïta preguntava un dia a un estudiantet que tenia al seu càrrec esperitual:

—M'estimes força, Jaumet?
—Ja ho crec. I molt que l'estimo!
—I per què m'estimes tant?
—Perquè la doctrina ens mana que estimem als nostres enemics.

El problema africà

I
—Veurà—diu en Romanones al senyor Gómez Ruiz, home d'excel·lent criteri i excursionista aguerrit,— abans de deixà ultimada l'organització del Rif, m'hauria de fè un obsequi...
—Mani lo que vulga.

—A fi de sapigué a què atenuir-me, voldria, vostè que és viu i veu depressa les coses, que s'arribés fins allí i, amb el seu provat ull clínic, inspeccionés el país i em digués si val la pena de que un Govern aixerit com el que jo presideixo s'hi emboliqui. Sab? Així m'evitaré el fè una planxa, tindrè idea dels profits que'ns brinda aquell territori i, al donà un pas, podrè dir que sé com i per què'l dono.

—Molt bé! Pot estar tranquil.
Avui marxo cap a Màlaga, m'embarco demà a la nit i, en arribant a Melilla...
Re, entesos!... Deixi-ho per mi.

II

—Ja està de volta?

—Ara arribo.

En quinze dies he vist tot lo que'm calfa veure.
—I be!... Parli'm com amic, sense atenuants ni eufemismes...
¿Què és, total, això del Rif?
—La més pobre de les terres, el recó de món més trist que he vist en els meus viatges.
Allí no hi busqui camins, ni canals, ni carreteres, ni camps de mitjà cultiu, ni hortes un xic passadores.
Arbres? Quatre brucs pansits.
Flors? Escardots i argelagues.
Animals? Dragons i grills.
—De modo que...

—No s'alarmi!...

Com que, amb tot i això, el país és extens, i en ell hi ha costes, i altes montanyes i rius, crec que, entre inspectors marítims, intendents de part de dins, celadors de part de fora i administradors del mig, preparant bé l'escenari i pagant-los desde aquí, el Govern hi pot dá empleo a quatre o cinc cents amics.
—Toqui-la, inefable Gómez!...
L'última frase que ha dit ha omplert de goig la meua ànima...
Quatre o cinc cents!... Jo't reflic!

Si demà senten que's parla d'organitzà això del Rif, no ho estranyin gens ni mica; ja coneixen el motiu i saben aquesta broma lo que en realitat vol dir.

C. GUMA

La cançó de l'enfadós

COM sempre que s'apropen eleccions, treu *La Veu* la caixa dels trons, extremant, la molt hipòcrita, la nota que podríem dir-ne guerrera, propia de les grans solemnitats. Clar que a l'obrar d'aquest

modo, compleix *La Veu* el primordial dels seus fins, que consisteix en treure partit de totes les situacions i portar en tot moment l'aigua al seu molí.

El jòc, que té tants anys, al menys, com *La Veu* en compta d'existència, l'ha repetit mil vegades, en nom dels sagrats interessos de Catalunya, quan així li ha convingut; per amor a la causa de l'ordre si el fer-ho li ha semblat bé, i per a major honra i gloria dels principis conservadors, per a mantenir el poderiu i l'influència dels homes de la «Lliga», en tota hora i ocasió.

Dir que tenim al damunt unes eleccions provincials, que estem pròxims a veure com el poble manifesta una altra volta la seva voluntat per medi del sufragi, és dir que *La Veu* toca de nou a somatén, llençant a tort i a dret excomunions i diatribes.

Dels trets de *La Veu* no n'està lliure ningú. Solament els adictes a la política de la «Lliga», els que segueixen al peu de la lletra els seus consells i indicacions, tenen dret a la consideració i a l'estima públiques, en dies de període electoral. Els demés, quants no combreguem al seu altar, som considerats per l'orgue regionalista com una taifa de descastats, indignes del pa i la sal.

Inútil dir que, coneixent la tàctica de la «Lliga», no hi hà qui s'estranyi del fet. Les violències de llenguatge de *La Veu*, els textos que cuidadosament conserva i que treu sempre a l'arribar circumstancies com les d'ara, ens els sabem de memoria els barcelonins que assistim d'anys i anys al desenrotlló de la política a Catalunya. Són armes per a esgrimir un moment, recursos bons, no més, per a afrontar situacions especials; passat el moment de febre, esvaïda la nuvolada que contorba els esperits, fan riure per lo ignocents i lo infantils.

La gran preocupació de *La Veu* la constitueixen, avui per avui, les esquerres. S'acosta l'hora de poder treure un diputat de més, i és cosa de posar a les graelles tota la carn. L'un dia van, els seus solts polítics, a ferir als nacionalistes, com partit que més ombra li pot fer. Fresca la tinta amb que'ls fàstics contra l'U. F. N. R. han sigut estampats, se dirigeixen els canons de *La Veu* de cara als reformistes, que surten de l'escomesa poc menys que com un drap de cuina. I els lerrouxistes? Ah, els lerrouxistes! Per *La Veu* constitueixen els lerrouxistes la més grossa de les obsessions. Si un minut li resta en vaga, si un moment no sab què fer, el dedica, el diari de la «Lliga», al lerrouxisme, esca del pecat, origen de totes les calamitats, font de totes les plagues polítiques i socials.

Atacant al lerrouxisme, troba *La Veu* formes d'expressió ignorades, matisos no descoberts, frases que constitueixen una sorpresa. La cançó és vella. Sembla que contra'l lerrouxisme res pugui inventar *La Veu*, no obstant lo qual succeeix tot lo contrari. Avui llença *La Veu*, contra'l lerrouxisme, el tràgic anatema de l'immoralitat, sense pensar que aquí *el més tonto és bo per a bisbe*, i que són ja en infima minoria els ciutadans que després de llegir el diari no s'aturen a reflexionar.

Diu *La Veu*, en el comble de l'agressivitat:

«Pels republicans, com per tothom, encara les mans d'en Lerroux—en les seves encaixades polítiques—taquen.

«L'ex-Emperador del Paral·lel, no és ja un proletari, ni un revolucionari, sinó un aburguesat, un banquer; però ara, com aleshores, continua essent un dictador i un explotador de les multituds analfabetes i un mandatari dels prohoms més repugnants de les oligarquies liberals dinàstiques.»

—Bé, molt bé,—pensa la gent, després de llegir *La Veu*. Però's pregunta, tot seguit:

—Si és en Lerroux un mandatari dels prohoms més repugnants de les oligarquies dinàstiques, si les seves encaixades taquen, què pensar dels amics de *La Veu* que no han reparat en associar-se amb ell, quan de fer negoci s'ha tractat? L'Albó figura entre'ls fundadors del banc... En lo de les aigües, van d'acord lerrouxistes i lligaires... Déu me mati si ho entenc.

X.

Enriquant el diccionari

—Senyor President, el poble desitjaría saber com marxen les coses a Espanya.
—Digueu-li que per ara estem en plena euforia nacional.

La setmana entrant se posarà a la venda

NOVÍSSIMA
ORTOGRAFIA CATALANA

VOCABULARI ORTOGRÁFIC
segons les NORMES del
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
i les obres i treballs dels millors filòlegs

ordenat i anotat per
A. ROVIRA I VIRGILI

El plet de les esquerres

Les circumstàncies, més que els bons desitjos, han plantejat de nou a Catalunya aquest vell problema de l'unió de totes les forces republicanes.

Hem dit les circumstàncies, perquè aquest és un punt que convé tenir en compte per jutjar de les veritables intencions dels uns i els altres al parlar d'establir, en les vinentes eleccions electorals, un pacte ben estret que assegurí el triomf de la candidatura republicana, doncs és evident que en aquestes negociacions s'ha tingut més en compte l'interès dels partits que el de les idees. L'únic aglutinant eren les eleccions. Abans d'ara se n'havia parlat de la desastrosa situació dels republicans, i de que era precis que, lo més prompte possible, s'emprengués la tasca de solidaritzar-los en una acció comú, o, al menys, lo més comú que fos possible.

De totes maneres, el plet té, indubtablement, força interès per a l'opinió i per als mateixos partits republicans de Catalunya. Per això volem consagrar-li un article. La nostra opinió, despallada de tot prejudici, haurà d'ésser, doncs, imparcial i nascuda del més profund entusiasme republicà i esquerrista.

Es ben trist que ténint, amb Barcelona, una ciutat tant republicana, no hi hagi un sol partit que pugui alardejar d'ésser ell l'òrgue autoritzat d'aquesta opinió, i que'ns haguem de veure dominats per les dretes conservadores i reaccionaries. Perque, fixem-nos-hi bé, hi ha l'opinió republicana A, l'opinió republicana B, l'opinió republicana C... Es a dir, una riquesa de matisos tal i tant heterogenia, que, al costat nostre, els monàrquics quasi podrien oferir-nos un bell exemple de solidaritat i disciplina. I, encara, si no's corre a donar-hi una solució ben radical, és molt possible que arribem a la X, i fins que no'n tinguem prou amb les lletres de l'abecedari per a designar-les.

Ha sigut precis que's convoquessin unes eleccions per a que'l tema de la solidarització—ja no diem unió—es plantegés seriament. Però es que, per als partits republicans, no hi ha a Catalunya i a Espanya més problema digne de sacrifici que'l que plantegen unes eleccions? I, després de les eleccions, no hi ha cap altra tasca més a emprendre, per a la qual siga molt més indispensable aquesta acció comú, solidària, de les esquerres? Ah!, això és lo deplorable, que'ls republicans no tenen prou consciència del seu deure. El poble té fe i és entusiasta. Farà'ls més grans sacrificis per a obtenir el triomf dels seus ideals democràtics. On falten la fe i l'entusiasme és en els partits, que no són sempre'l poble, i en les fosques camarilles d'aquests partits.

Heusaquí una feina a fer: la revisió de les formes i els principis que constitueixen la base dels partits republicans; i és molt possible que, com a conclusió, s'arribés a la necessitat de fondre'ls en un, previa una fumigació que'ls posés a cobert de tot element pestilent.

Nosaltres mateixos, en certs moments, hem estimat inoportunes les proposicions d'unió de tots els elements republicans, quan aquests han estat dividits en dues fraccions poderoses i fortes. Aleshores cada una d'elles podia representar una matisació natural diferent i convertir-se en saludable estimulants de l'altra; mes, quan la divisió's multiplica, creix, formant sobre una mateixa superfície una serie de cercles independents, ja no hi ha col·laboració secreta i insensible, sinó confusió, caos.

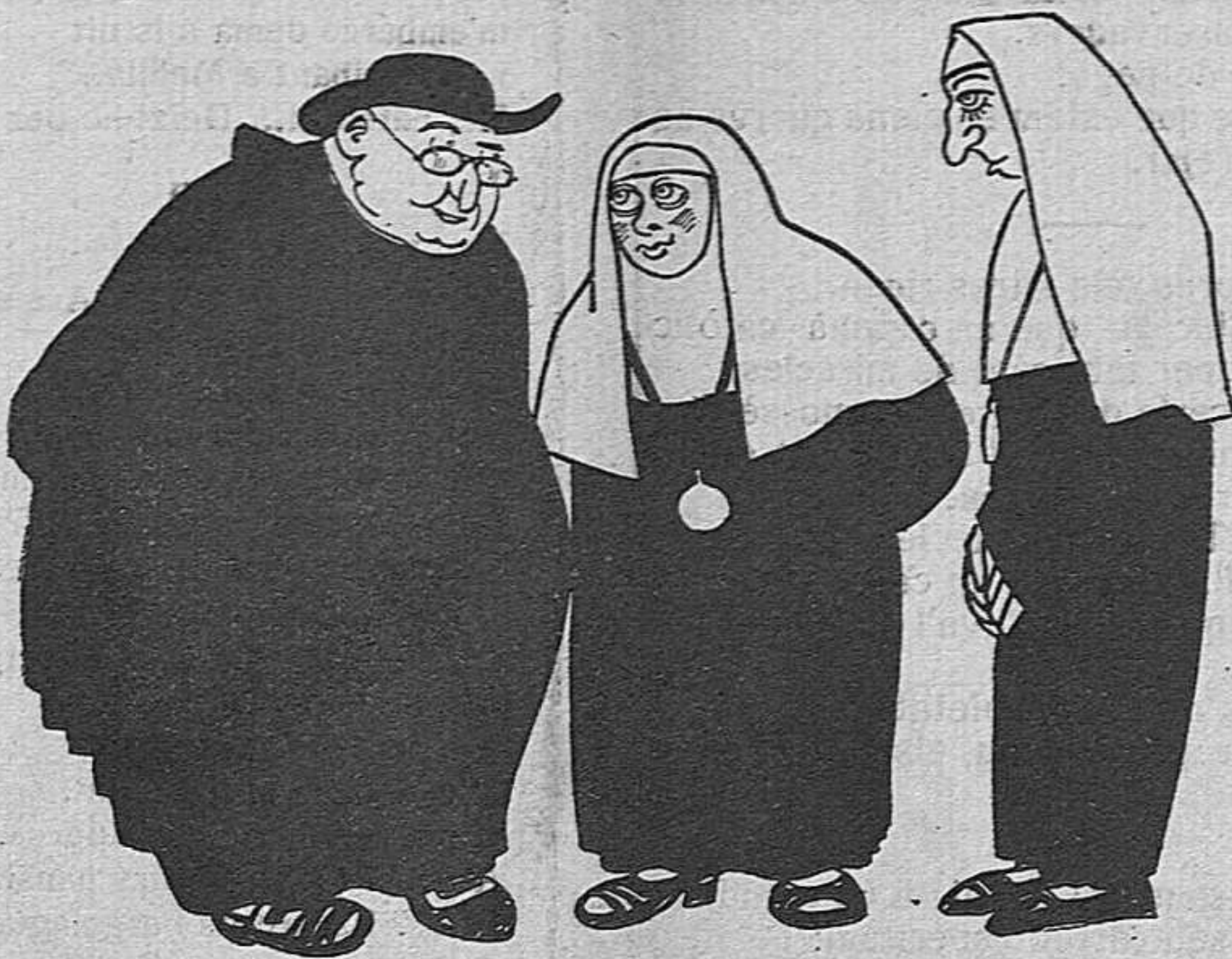
**

Fins aquí hem parlat del plet de les esquerres desde un punt de vista general. No serà de més que'ns en ocupem ara desde'l punt de vista de les properes eleccions, o siga deixant la qüestió de principis i venint a l'altra qüestió de tàctica circumstancial. Faltarien an aquella norma de sincera imparcialitat que'ns hem imposat al començament, si no declaréssim que, malgrat deplorar que fins al moment de la convocatori d'unes eleccions els republicans no s'hagin adonat de lo necessari d'una solidarització de les seves forces, deplorem, així mateix, que aquesta aproximació no s'hagi pogut arribar a realitzar.

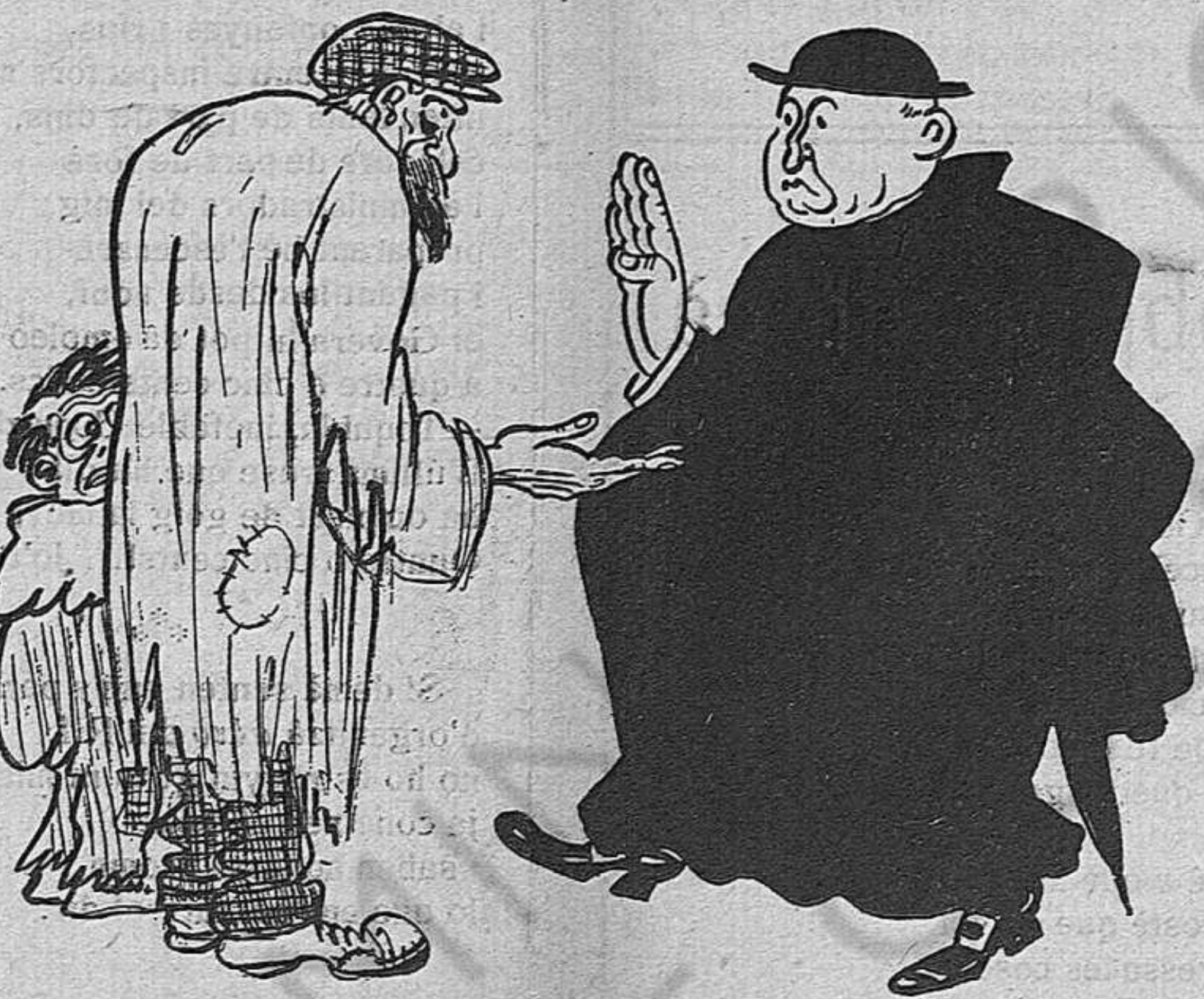
Un amic va referir-me, dies enrera, que en Layret havia declarat, en un miting de commemoració del onze de Febrer, que constituïa una immoralitat el que s'unissin ara amb els radicals aquells que en altres ocasions proposaren l'unió amb les dretes per a derrotar-los. Més tard he vist reproduït, en forma textual, aquest argument en el manifest que la J. M. de l'U. F. N. R. ha fet públic, per a declarar el seu criteri contrari a la proposada entente i justificar la seva intransigència. Però això és un error.

En política hi han dos aspectes: el que's refereix als principis, substància ideal dels partits, i el que's refereix a la tàctica, ciencia d'estrategia que té per únie fi conduir, per medis indeterminats previament, al triomf d'aquells. En una altra forma, l'Ortega i Gasset ho ha definit, dient que «la política es el món

Diàlegs de Quaresma

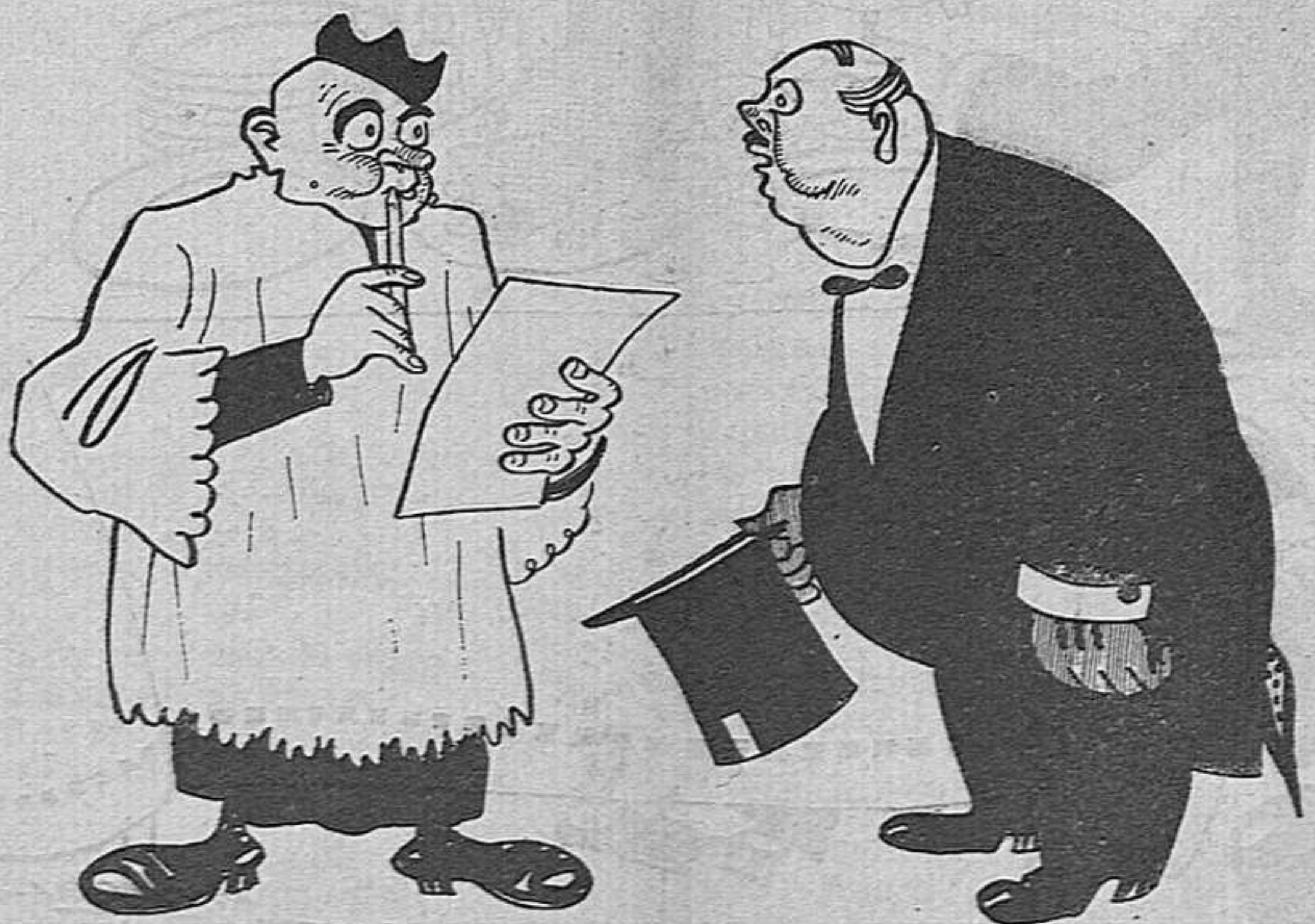
—Filles meves, quan el cos us demana bacallà, és també una mortificació agradable a l'Altíssim, donar-li carn.

—Una gràcia de caritat; no he tastat res en tot el dia.
—Heu fet santament, i no serà pas un ministre del Senyor qui us dongui medis de trencar el dejuni.

—Atenció, granujas! Vais a ver cómo, en eso de la-abstinencia, en el cuartel somos algo más formales que en el convento.

—De pesseta la vol, la missa? Posi-li de deù, que li farà més profit.
—Dispensi; jo'm creia que en aqueixos dies de Quaresma no convenia atipar gaire a les animetes del purgatori.

de l'eficàcia i que «tot lo que no es eficaç, es impolític».

Heusaquí com un dia, els defensors d'un mateix programa polític, podien estimar convenient al suprem interès de la nostra ciutat pactar amb les dretes, per a deslliurar-la dels despallats lerrouxistes, i un altre dia créure, amb la mateixa honradesa, que l'interès de la causa democràtica i republicana havia d'aconsejar-los la solidarització amb ells, per a defensar a Catalunya i a la Mancomunitat de la vergonyosa dominació dels ultramontans. I no hi pot haver dubte de que sempre haurien fet una bona obra. Una vegada de caràcter social a favor de Barcelona, i l'altra fermentant republicana i liberalisadora.

J. VILALTA COMES

REPICS

Els carlins de Manresa-Berga presenten candidat a l'il·lustre patum que's diu senyor Roma.

Si aquest nom antipàtic arriba a sortir de les urnes, serà ben bé que no n'hi haurà cap més a dintre.

Havent-hi altres candidatures per a triar, no creiem, de cap manera, que triomfi la d'ell.

Fins per al regionalista Minoves votariem, abans, nosaltres.

Per en Roma?... nones!

A Logroño.
Els obrers del camp s'han amotinat, a les portes de l'ajuntament, demanant feina a sò de revolta.

La causa del miseríós estat d'aquella gent és, segons diuen, l'escassetat d'aigua.

Això rail Per tant poca cosa s'apuren?

Que hi envïin els regidors del Municipi de Barcelona.

Per a dur aigua, no hi ha ningú més enginyós que ells.

Sobre tot per a dur-la al seu moli.

La força de l'exemple.
Un rector de Granili (Messina), que regentava una vella iglesia, s'ha polit objectes d'art per valor de deu mil duros.

Després diran que Espanya no va a la capdavantera de les nacions civilitzades.

Fins els nostres mossens tenen imitadors a l'estranger.

Els tribunals de Rússia acaben de condemnar a l'última pena a un criminal acusat d'haver assassinat a 113 persones.

Al remarcar el tipu d'aquest galán subjecte, els telegrams, diuen que's tracia d'un criminal vulgar.

Que'm perdonin, però, si és cert que porta enllestides cent tretze persones, no és tant vulgar com això, aquest criminal.

No ha arribat encara al nombre de morts que causen els membres de l'alta diplomacia europea, però... vaja, Déu n'hi dó!

Un pare predicador estava fent el «sermó de l'agonia», al mateix temps que, a fóra l'iglesia, va començar a bramar un ase.

L'arcalde del poble, indignat, va cridar amb veu de tró:

—Vaja, prou!... Que'l facin callar aquest burro!

—Que ho diu per mi?—preguntà el mossèn de la trona.

—No ho dic per vostè... Per l'altre!

Un nou setmanari ha sortit a la llum pública. Es d'idees avançades i té per títol *Tramontana*.

Per nosaltres, que bufi tant com vulga, i ben fort i per a molts anys.

¡Se vive!
«Hoy el señor Obispo visitará la cárcel de mujeres».

Don Joan, en tots els seus actes, ha de demostrar el seu temperament i les seves inclinacions.

Ara mateix, té dues presons per a triar, la d'homes i la de dones.

Però ell... mujeres!

El doctor Laguarda voldria que la novíssima i ja flamant institució dels «Boy-Scouts», fos netament carlista.

Quines ganes d'apurar-se per insignificants detalls d'indumentaria.

No duen, ja, el ganivet?

Doncs no més els falta la boina i els escapularis.